

Spoznávame Bibliu

Deuteronomium 20:1-21:23

20. KAPITOLA

Kniha Deuteronomium je veľmi praktická kniha. Dotýka sa života tam, kde ho dnes žijeme. Hoci tieto zákony boli dané Izraelu, nachádzame v nich základné princípy, ktoré by prispeli k šťastiu a blahobytu ľudstva, keby sa začlenili do zákonov moderných krajín.

Predpisy o vojenskej službe

Aj súčasné národy sa venujú otázke vojenskej služby. Riešia podmienky, za akých by človek mal či nemal slúžiť v ozbrojených zložkách. Izrael mal rovnaké problémy. Boh ustanovil niektoré základné pravidlá, ktoré bránili človeku púšťať sa do vojny.

„Keď pôjdeš do boja proti svojim nepriateľom a uvidíš kone, vozy a ľud početnejší než si ty, neboj sa, pretože s tebou je Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z Egypta“ (Dt 20:1).

V tomto verši vidíme niečo veľmi dôležité pre Izrael a verím, že je to dôležité aj pre nás. Už ste sa možno stretli s výrokom: „Make love, not war“, čiže: „Milujte sa, nebojujte!“ Síce to znie dobre, ale podobne ako veľa iných výrokov, nemá zmysel. Žijeme totiž v hriešnom svete, v ktorom ľudské srdce je zúfalo skazené, a preto sú obdobia vojen. Sú obdobia, kedy sa musíme brániť. Sú vojny, keď sa Boh postaví na jednu stranu konfliktu. Otázka, ktorú by si mala každá krajina položiť – a zvlášť takzvaná civilizovaná a kresťanská krajina – je, či Boh v tejto vojne ide s nami. Ak nie, tak by sme nemali ani my bojovať.

„Krátko pred začiatkom boja predstúpi kňaz pred ľud a prehovorí. Povie: „Počuj, Izrael! Dnes sa chystáte do boja proti svojim nepriateľom. Neklesajte na mysli! Nebojte sa, neľakajte sa a nemajte z nich strach! Ved' Hospodin, váš

Boh, ide s vami, bude bojovať za vás proti vašim nepriateľom, aby vás zachránil“ (Dt 20:2-4).

Vo vojne je dôležité, aby Boh bol na našej strane. Boh im prikázal, aby bojovali proti týmto národom a uistil ich, že bude s nimi.

Boh stanovil štyri podmienky alebo okolnosti, za ktorých Izraeliti nemuseli ísť do boja.

„Potom prehovorí k ľudu predstavení: „Je tu niekto, kto si postavil nový dom a ešte ho neposvätil? Nech odíde a vráti sa domov, aby nepadol vo vojne a niekto iný by dom posvätil“ (Dt 20:5).

Ak si niekto postavil dom a ešte nemal ani príležitosť v ňom bývať, nemusel ísť bojovať. Prečo nie? Pretože svojím srdcom by bol prirodzene v tom novom dome. Svoje srdce má v tom dome. Chcel v tom dome bývať, a preto dostane príležitosť, aby v ňom mohol bývať.

„Je tu niekto, kto vysadil vinicu a ešte nezobral prvú úrodu? Nech odíde a vráti sa domov, aby nepadol vo vojne a niekto iný by sa tešil z prvej úrody“ (Dt 20:6).

Izraeliti sa venovali poľnohospodárstvu; boli to roľníci. Tu máme príklad človeka, ktorý si práve otvoril svoju živnosť; práve vysadil vinicu. Ešte nemal príležitosť jesť zo svojej úrody, a preto nepôjde do boja. Svoje srdce má vo svojej vinici. Zostane doma, kým nezožne svoje úrodu; kým sa nepostaví na nohy. V opačnom prípade by mohol padnúť vo vojne a niekto iný by zožal úrodu z jeho práce. Celkom zaujímavé, že?

„Je tu niekto, kto sa zasnúbil so ženou a ešte si ju nevzal? Nech odíde a vráti sa domov, aby nepadol vo vojne a niekto iný by si ženu vzal“ (Dt 20:7).

Tu máme muža, ktorý sa zasnúbil a bol odvedený. Ani on však nemá ísť. Je zaľúbený do toho dievčaťa; chce si ju vziať za ženu. Má preto zostať doma a oženiť sa s ňou. Tam je jeho srdce, a preto nemá ísť do boja.

„Predstavení nech ďalej ľudu povedia: „Je tu niekto, kto sa bojí a klesá na mysli? Nech odíde a vráti sa domov, aby nešíril strach medzi spolubojovníkmi“ (Dt 20:8).

Možno sa nájde niekto, kto otvorene povie: „Som zbabelec. Bojím sa a nechcem bojovať.“ Ak sa bál, ak klesal na mysl, ak bol bojazlivý, nemal ísť do boja. Radšej mal zostať doma. Toto sú teda štyri dôvody, kvôli ktorým muž nemusel ísť bojovať.

Uplatnenie tohto zákona môžeme vidieť v Gideónovej armáde. Začal s armádou 32,000 mužov. Zhromaždili sa k nemu, aby vyslobodili svoj národ z útlaku Midjánčanov, ktorí ich sužovali. Hospodin mu povedal, že má priveľa mužov a že tí, čo sa boja, nech sa vrátia domov! Keď to počuli, 22,000 z nich sa postavilo a odišlo domov! Nato Boh povedal Gideónovi, že ešte stále má priveľa mužov. Ako ich vytriedil? Prišli k potoku a niektorí z nich si kľakli a tak sa napili. Iní chlíпали vodu ako chlípe pes. Tých, čo chlíпали vodu tak, že si ju dlaňou podávali do úst, bolo tristo mužov. S tými sa vydal do boja. Horlivo sa chceli dostať k nepriateľovi a dokončiť svoju úlohu. Ostatných Gideón poslal domov.

Boh hovorí, že skôr, ako sa Jeho ľud vydá do boja, chce vedieť dve veci. V prvom rade, musia byť na Jeho strane. Musia bojovať za to, čo je správne a vedieť, že Boh je s nimi. Po druhé, musia sa pre to nadchnúť. Boh koná múdro. Dokonca aj pre obdobie vojny má úžasný plán.

„Keď sa priblížiš k niektorému mestu, aby si ho dobyl, ponúkni mu mier. Ak s mierom súhlasí a otvorí ti brány, všetok ľud, ktorý je v ňom, bude konať nútené práce a slúžiť ti. Ak s tvojím mierovým návrhom nesúhlasí a pustí sa s tebou do boja, obľahni ho“ (Dt 20:10-12).

Izraeliti boli všetkým, len nie agresívnym a vojny chtivým ľudom. To, že museli bojovať proti iným národom, bolo skôr preto, že Boh im chcel dať Zaslúbenú krajinu. Museli dobyť jedno mesto za druhým. Mali sa však vyhýbať tomu, aby sa dopustili zbytočnej krutosti. V každom prípade bolo nevyhnutné, aby nikdy nestratili zo zreteľa svoj cieľ, ktorým bolo dobytie Kanaánu. Tento cieľ, ktorý mali pred očami, im pomohol dobyť jedno alebo dve mestá, ktoré by inak obišli.

21. KAPITOLA

Táto kapitolou uzatvára časť, ktorá sa týka náboženských a štátnych ustanovení. Nachádzame v nej zaujímavé a pozoruhodné zákony, ktoré majú za cieľ nastaviť pravidlá pre rôzne aspekty života v Izraeli.

Prípad neobjasnenej vraždy

„Ak sa na území, ktoré ti dáva Hospodin, tvoj Boh, aby si ho obsadil, na poli nájde telo zavraždeného človeka, no nevie sa, kto ho zabil, vyjdú tvoji starší i sudcovia a odmerajú vzdialenosť od okolitých miest k zavraždenému. Keď sa zistí, ktoré mesto je k zavraždenému najbližšie, vezmú starší toho mesta jalovicu, ktorá ešte nepracovala a nebola zapriahnutá v jarme. Starší toho mesta privedú jalovicu k potoku so stále tečúcou vodou, na miesto, kde sa dosiaľ neoralo ani nesialo, a tam pri potoku zlomia jalovici šiju“ (Dt 21:1-4).

Ak sa našlo telo zavraždeného, predstavení museli určiť, ktoré mesto bolo k zavraždenému najbližšie. To mesto potom bolo zodpovedné za tú vraždu, hoci dotýčný nebol zavraždený v meste. Toto mali urobiť:

„Potom pristúpia kňazi Léviovci, pretože ich si Hospodin, tvoj Boh, vyvolil, aby Mu slúžili, v mene Hospodina požehnávali a podľa ich výroku riešil sa každý spor i každé ublíženie na tele. Všetci starší toho mesta, ktoré je najbližšie k zavraždenému, umyjú si ruky nad jalovicou, ktorej pri potoku zlomili šiju. Potom vyhlásia: „Naše ruky nepreliali túto krv ani naše oči to nevideli. Hospodin, odpusť svojmu izraelskému ľudu, ktorý si vykúpil. Nedovoľ preliať nevinnú krv uprostred svojho izraelského ľudu.“ Tak budú zbavení viny za preliatie krvi. Vinu za preliatie nevinnej krvi odstrániš zo svojho stredy, keď budeš konať, čo je správne pred Hospodinom“ (Dt 21:5-9).

V tomto nariadení vidíme jednu základnú pravdu. Keď sa nejaký trestný čin stane v meste, obyvatelia toho mesta nesú istú zodpovednosť. Z toho usudzujem, že v konečnom dôsledku dotknutí občania musia požadovať dodržiavanie zákonov, aby sa zbavili kriminality. Aj keď sa vražda nestala v danom meste, ono je stále za ňu zodpovedné. Starší toho mesta museli prísť, vyprosiť odpustenie pre to mesto a Boh mu odpustil.

Prosíme niekedy Boha, aby nám odpustil tú všetku kriminalitu, ktorá sa v našej krajine deje? Jedna vec je povedať, že je to hrozné a strašné. Druhá vec je prísť k Bohu a povedať: „Bože, odpusť nám ako národu. Odpusť nám naše hriechy.“

Kristus bol zavraždený za bránami mesta. No Jeho smrť mohla spasiť tých, ktorí boli za Jeho vraždu zodpovední. Myslím si, že rímsky stotník, ktorý mal na starosti Ježišovu popravu, bol jedným z tých, ktorý bol spasený.

Verše 10-17 sa týkajú manželstva so zajatkyňou. Boh takisto ochraňuje práva prvorodeného v prípade manželstva s dvomi ženami, kde jedna žena bol milovaná a druhá nenávidená. Tento prípad sme mohli vidieť aj v živote Jáкова.

„Ak má niekto vzdorovitého a zanovitého syna, ktorý neposlúcha svojho otca ani svoju matku a nedbá na ich napomínanie, jeho otec a matka nech ho chytia, privedú k starším mesta k miestnej bráne a povedia im: „Tento náš syn je vzdorovitý a zanovitý, neposlúcha nás, je zhýralec a pijan.“ Potom nech ho všetci muži mesta ukameňujú. Jeho smrťou odstrániš zlo zo svojho streda. Nech to počuje celý Izrael a bojí sa“ (Dt 21:18-21).

Toto je zákon, ktorý sa týka „márnotratného syna“. Môžeme si predstaviť, ako Pán Ježiš šokoval ľudí, keď im povedal podobenstvo o márnotratnom synovi. Keď sa vrátil domov, poslucháči zaiste očakávali, že bude ukameňovaný. Museli byť prekvapení, keď im Pán Ježiš povedal, že ho otec privítal s otvorenou náručou. Určite očakávali, že ten chlapec dostane to, čo si zaslúži. Bol predsa potupou pre svojho otca. Zaslúžil si zomrieť. Ale čo urobil otec? Objal ho a pobožkal ho. Povedal: „... Jedzme a radujme sa, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil. Bol stratený, a našiel sa“ (Lk 15:23-24).

Milí poslucháči, nie ste radi, že už nežijeme pod Zákonom? Keď prídeme k Bohu a vyznáme Mu svoje hriechy, „...On je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej neprávosti“ (1Jn 1:9). Namiesto trestu nám udelí milosť. Aký je Boh úžasný a milosrdný voči nám, keď k Nemu prídeme!

Teraz sa dostávame k zvláštnemu prípadu obeseného na dreve.

„Keby sa niekto dopustil takého hriechu, za ktorý sa vynáša rozsudok smrti, a bol by obesený na drevo, nenecháš jeho mŕtvolu na dreve cez noc, ale musíš ho pochovať ešte v ten deň, lebo obesenec je Bohom prekliaty. Preto si nepoškvrň pôdu, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, do dedičného vlastníctva“ (Dt 21:22-23).

Zločinec, ktorý bol obesený na dreve, nemal zostať na dreve cez noc. To bolo preto, že každý, kto bol obesený na dreve, bol prekliaty. Je zvláštne, že tento zákon sa tu spomína. V Izraeli sa trest smrti vykonával ukameňovaním. Podľa všetkého Izrael nevykonával trest smrti obesením. V skutočnosti to teda znamená, že človek, ktorý bol popravený ukameňovaním, bol následne obesený na drevo. To sa týkalo tých najväčších zločincov, aby bolo zrejmé, že zomrel za hrozný zločin. Malo to slúžiť ako varovanie pre ostatných. Ešte skôr, ako nastala noc, mali jeho telo sňať z dreva a pochovať. Ten človek bol totiž prekliaty Bohom.

Mojžiš ako aj Izraeliti si pravdepodobne neuvedomovali význam tohto zákona. V Galaťanom 3:13 sa Pavol odvoláva na tento zákon a aplikuje ho na Krista. „Kristus nás vykúpil spod klatby Zákona tým, že sám sa stal klatbou za nás, lebo je napísané: „Prekliaty je každý, kto visí na dreve.“ Keď Pán Ježiš žil na tejto zemi, bol vydaný do rúk Rimanov, aby ho popravili. Krajina bola podrobená Rímom, a preto len Rím mohol vykonávať popravu. Náš Pán bol ukrižovaný na rímskom kríži, ktorý sa niekedy označuje ako drevo. Pavol sa na to odvoláva a hovorí, že keď Kristus visel na dreve, vzal naše hriechy a bol prekliaty Bohom. Za to, čo spáchal? Nie. Stal sa prekliatím za nás, aby nás vykúpil z prekliatia Zákona. Vykúpil nás z prekliatia hriechu. Vykúpil nás z trestu za hriech a zaplatil za naše omilostenie. Prečo? Pretože sa stal prekliatím za nás.

Unavujú ma diskusie o tom, či za Ježišovu smrť boli zodpovední Rimania alebo Židia. V skutočnosti sme za Jeho smrť zodpovední *my*; ty a ja. Kristus sa stal preklatím za nás. Na kríži zomrel za nás, a tak *my* sme zodpovední za Jeho smrť.